

Wel

ALS JE KIND
WEER (EVEN)
THUIS KOMT
WONEN

onder de pannen,

Een scheiding,
werkloosheid,
tijdelijk geen eigen
woning... Soms zijn
kinderen, al dan
niet met hun gezin,
genoodzaakt om
weer even bij
hun ouder(s) in te
trekken. En dat is
wennen, voor
iedereen.

Tekst: Marjolein van Rest.
Illustratie: Sanny van Loon.

niet

onder
de vleugels

De meeste ouders zijn niet
dan bereid om hun kind weer
in huis te nemen als ze

d

De vier dochters van Annelies Deinum (57) waren al enige jaren het huis uit toen jongste dochter Marieke (destijds 26) met haar eenjarige zoon Sem weer terugkwam. De relatie met de vader van Sem was verbroken en het was voor Marieke in deze huizenmarkt moeilijk om op korte termijn een nieuwe woning te vinden.. “Mijn man en ik waren inmiddels verhuisd naar een andere woning,” zegt Annelies. “Gelukkig wel met veel ruimte. Onze dochters weten dat ze bij ons kunnen aankloppen, als dat nodig is.” Uiteindelijk hebben Marieke en Sem anderhalf jaar bij Annelies en haar man Anne in huis gewoond. “De eerste drie maanden hebben we echt wel even moeten wennen, weer een kleintje over de vloer. Maar we moesten ook weer erg wennen toen ze weer weg waren.”

Duidelijke afspraken

Het gebeurt steeds vaker dat volwassen kinderen enige tijd bij hun ouders intrekken. Door scheiding, werkloosheid of een nieuw huis dat nog niet is opgeleverd, zijn kinderen – soms zelfs samen met hun eigen kinderen – genoodzaakt weer even bij pa en ma onderdak te zoeken. De meeste ouders zullen daar als dat mogelijk is graag aan meewerken, maar dat vergt over en weer wel enige aanpassing. Ook Ella Breij (60) kreeg haar dochter, én schoonzoon, drie maanden thuis. “Als puber was Yosta best tegendraads, maar nu ging het heel goed,” zegt Ella. “Zij en haar vriend kookten zelf en ruimden hun eigen rommel op. We hadden de afspraak dat ze het van tevoren moesten melden als ze wilden meeten en dat gebeurde twee à drie keer per

week. Over geld hebben we geen afspraken gemaakt. Dat was ook niet nodig, want zo veel extra kosten hebben we niet gemaakt. Eigenlijk liep het allemaal prima. Ook bijvoorbeeld ’s ochtends in de badkamer. Als iemand echt om een bepaalde tijd moest douchen, meldde hij dat en dan hield iedereen daar rekening mee. Hoewel onze schoonzoon al jaren in de familie is, hebben we hem tijdens die drie maanden pas echt goed leren kennen. En nu gaan we zelfs met z’n vieren op vakantie naar Aruba.”

Laurien van Egeraat, mediator en gezinscoach bij de Eerlijkheidsfabriek, benadrukt dat helderheid over de wederzijdse verwachtingen belangrijk is. “Ouders hebben hun volwassen kinderen jarenlang niet direct, dagelijks meegemaakt. De kinderen hebben zich verder ontwikkeld en zijn niet meer de pubers van toen. Ook ouders hebben in die jaren hun leven weer anders ingericht.” Haar ervaring is dat de meeste ouders meer dan bereid zijn om hun kind weer in huis te nemen als ze daar de ruimte voor hebben. “En is er niet genoeg plek in huis, dan denken ouders graag mee over een andere oplossing.”

Maar komt het kind, eventueel met aanhang, weer tijdelijk in huis, dan zijn goede afspraken noodzakelijk, denkt Egeraat. Wat verwacht je van elkaar? Hoop je als ouder op wat gezelligheid, maar moet je kind lange uren maken? Verwacht je als kind voor niets bij je ouders te kunnen wonen? En wat als je afspreekt wél financieel bij te dragen aan het huishouden, maar je krijgt de eindjes niet aan elkaar geknoopt? Draag je dan je steentje bij door klusjes te doen, te koken of schoon te maken?

De tijdshorizon is ook belangrijk: hoelang gaat het duren? Vergeet ook niet de praktische afspraken: kun je vrienden mee naar huis nemen? En wat doe je als het heel laat wordt?

De meeste ouders zijn meer dan bereid om hun kind weer in huis te nemen **als ze daar de ruimte voor hebben**

Waarom al die kritiek?

Volwassen kinderen die (weer) bij hun ouders wonen, zo uniek is het eigenlijk niet. “Vroeger bleven ongetrouwde kinderen meestal thuis wonen, dat was een heel normale gang van zaken,” zegt sociologe Mieke van Stigt. “Na verloop van tijd namen ze dan eerst de zorg voor de ouders op zich en vervolgens namen ze het huis over. Mensen zijn groepsdieren, drie generaties in een huis is eeuwenlang min of meer de norm geweest. Generaties bij elkaar kan ook iets extra’s geven. Oma’s en opa’s geven iets anders door dan de ouders. Denk aan liedjes van vroeger of inzichten die ze in hun leven hebben opgedaan.”

Van Stigt vindt het wonderlijk dat er zo veel kritiek is op kinderen die weer bij hun ouders gaan wonen én op de ouders zelf. “De kinderen worden gepamperd, het zouden nestklevers zijn, boemerangkinderen die teruggaan naar Hotel Mama, ze zouden er maar lui en verwend van worden. Terwijl de ouders een goede oplossing hebben gevonden voor het werkelijke probleem: falend overheidsbeleid.” Want daar ligt de oorzaak volgens haar, en niet bij kinderen die maar niet willen opgroeien. “En die ouders zijn gewone mensen die gewone keuzes maken als zich een probleem voordoet, want waar moet je kind anders heen? Het overgrote deel van de kinderen wil dolgraag zelfstandig wonen en vertrekt weer zodra dat mogelijk is. Maar dan moeten er wel huizen zijn die ze kunnen betalen. Je ziet dat jongeren, vooral de hoger opgeleiden, steeds later beginnen aan vaste relaties en het starten van een gezin, omdat ze niet zelfstandig kunnen wonen en geen vaste baan kunnen krijgen. En daar komt de laatste jaren ook nog de studieschuld bij.”

“Er zijn weinig mensen die er zelf voor kiezen om weer bij hun ouders in te trekken,” zegt ook Peter Boelhouwer, hoogleraar woningmarkt aan de TU Delft. “En als ze ervoor kiezen is het maar voor eventjes, een paar weken of twee à drie maanden, tot het nieuwe huis wordt opgeleverd.”

Woningcrisis

In Nederland is er een schreeuwend tekort aan woningen. “Zo’n 300.000,” aldus

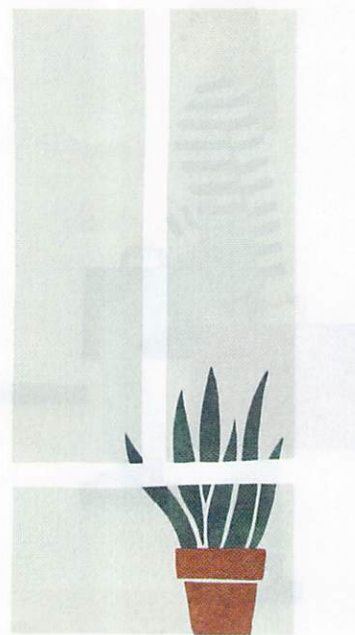
Boelhouwer. Werden er voor de crisis nog circa 85.000 woningen per jaar bijgebouwd, in de jaren erna was dat iets meer dan 40.000, een aantal dat de afgelopen vier à vijf jaar weliswaar wat toenam, maar bij lange na niet genoeg was.

Het kabinet heeft het plan om van 2020 tot en met 2025 elk jaar 75.000 woningen bij te bouwen, maar om de tekorten in te lopen zouden er jaarlijks tussen 95.000 en 115.000 woningen moeten worden gebouwd. De extra woningen zijn vooral nodig voor starters en ouderen, maar er is ook een groot tekort aan betaalbare huurwoningen. Het probleem concentreert zich vooral in en rond de grote steden in de Randstad.

‘Mensen zijn groepsdieren,
drie generaties in een huis
is eeuwenlang min of meer
de norm geweest’

De vraag loopt veel sterker op dan voorzien. Verschillende factoren zijn van invloed op die kloof tussen vraag en aanbod. Boelhouwer: “De arbeidsmigratie is enorm toegenomen, veel meer dan gedacht. De helft daarvan komt uit Europa, de rest uit landen als China en India. IT’ers, maar ook mensen die werk doen dat Nederlanders niet willen doen: werken in de kassen of varkensslachterijen bijvoorbeeld. Daarnaast is het overheidsbeleid erop gericht dat ouderen zo veel mogelijk zelfstandig blijven wonen. Dat geldt ook voor mensen met psychische aandoeningen die vroeger in instellingen woonden. Zij worden nu in huizen in woonwijken gevestigd.”

Tel daar de strengere financieringsregels voor hypotheek, de stikstofregels en de steeds hogere eisen bij op die aan woningen worden gesteld op het gebied van duurzaamheid en ►

Volgens onderzoek daalt de levenskwaliteit van ouders aanzienlijk als hun volwassen kinderen weer thuis komen wonen

energiezuinigheid en er is sprake van een heuse woningcrisis.

Een deel van de woningzoekenden kan gelukkig bij de ouders terecht. Maar kan dat niet, dan wordt het lastig. Veel zogenaamd economische daklozen vinden een plek bij vrienden op de bank, gaan antikraak wonen of in een vakantiepark. “Daar wonen al gauw zestig- tot tachtigduizend mensen,” zegt Boelhauer.

“Ouders en kinderen roeien het over het algemeen prima samen,” zegt Van Stigt. “De relaties zijn meestal goed, ouders hebben destijds bewust gekozen voor kinderen, hebben er niet zo veel, en ouders en kinderen praten met elkaar. Als het even kan, zullen ouders hun kinderen helpen. Maar als er gewoon geen plek in huis is, of als de ouders uit elkaar zijn, kan het ingewikkeld worden. Wat moet je dan?”

En weg vrijheid...

Volgens een recent onderzoek van de London School of Economics daalt de levenskwaliteit van ouders aanzienlijk als hun volwassen kinderen weer thuis komen wonen. Zodanig zelfs dat het vergelijkbaar is met ontwikkelen van een ouderdomskwaal of -beperking als moeite met aankleden of lopen.

Door het lege nest waren ouders in een nieuwe fase gekomen: de zorgtaken zaten erop, ouders genoten van de hervonden vrijheid en autonomie. Die raakten ze deels weer kwijt als een kind terugkeerde naar het nest. Toch hebben zowel Annelies Deinum als

Ella Breij dat niet zo ervaren. “Ik ben niet in de zorgmodus geschoten,” zegt Ella. “We hebben ze heel vrij gelaten. Ik had echt iets van: o ja, zo zijn ze dus geworden.” Annelies is vooral blij dat haar dochter en kleinzoon bij haar terecht konden. “We hebben vooraf heldere afspraken gemaakt. ‘Sem is jouw kind, jij zorgt voor hem, wij zijn opa en oma en die rol houden we.’ Gelukkig sliep hij ’s nachts al door, maar als hij wakker werd, ging Marieke naar hem toe. Oppassen was ook niet vanzelfsprekend, ook al was het geen probleem: ze vroeg het altijd even.” Weer elke dag een peuter over de vloer was wennen. “Het was heerlijk hoor, Sem zo dichtbij, we hebben zo veel van hem mee gekregen. Maar het was soms ook een beetje lastig als we thuis aan het werk waren; dan stond hij naast ons bureau en wilde worden voorgelezen of op schoot. De taakverdeling was gelukkig duidelijk, Marieke zorgde voor Sem. Ze kookt graag en dat deed ze ook geregeld. Daarnaast was de afspraak: jij zorgt voor de vloer en jullie slaapkamers. Met een klein kindje in huis is er ook meer rommel en speelgoed in huis. Marieke zorgde dat de vloer elke avond weer netjes was.”

Al met al is het erg goed bevallen. Gelukkig maar, want het duurde anderhalf jaar voor er een huis beschikbaar kwam voor Marieke. Annelies: “Marieke nam geregeld boodschappen mee, maar daarnaast heeft ze niet mee hoeven te betalen aan het huishouden, we vonden het belangrijk dat ze voor een huis kon sparen.”

Als er nog eens een kind terugkomt naar het ouderlijk huis, zou Annelies het weer precies zo aanpakken. Heldere afspraken en je steentje bijdragen. “Ik sluit niet uit dat het nog een keer gebeurt, gezien de woningmarkt.” ■

